

NOTATKA z wspólnego posiedzenia

**Komisji Budżetu i Finansów
Publicznych**

oraz

Komisji Ustawodawczej

Nr posiedzenia: 155

Nr posiedzenia: 442

Data posiedzenia: 2 sierpnia 2011 r.

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Zientarski – przewodniczący Komisji Ustawodawczej

Porządek posiedzenia: 1. Pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe (*druk senacki nr 1259; przedstawiciel wnioskodawców – senator Marek Trzeciński*).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie Komisji Budżetu i Finansów Publicznych: Grzegorz Czelej, Wiesław Dobkowski, Piotr Gruszczyński, Stanisław Karczewski, Kazimierz Kleina, Marek Ziółkowski,
 - senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Piotr Zientarski, Stanisław Gogacz, Leon Kieres, Krzysztof Majkowski, Bohdan Paszkowski, Krzysztof Piesiewicz,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Finansów:
 - podsekretarz stanu Wiesław Szczuka,
 - zastępca dyrektora w Departamencie Rozwoju Rynku Finansowego Sebastian Skuza,
 - radca ministra Teresa Olszówka,
 - PKPP „Lewiatan”
 - przedstawiciel Bartosz Wyżykowski
 - Fundacja na Rzecz Kredytu Hipotecznego:
 - ekonomista Agnieszka Nierodka,
 - Związek Banków Polskich:
 - wiceprezes Jerzy Bańka,
 - dyrektor Tadeusz Białek,
 - Bussines Centre Club:
 - mecenas Remigiusz Stanek,
 - Bank Gospodarstwa Krajowego:
 - radca prawny – Piotr Semełkowski,
 - Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
 - zastępca dyrektora w Departamencie Prawnym Dominik Piejko,
 - Krajowy Związek Banków Spółdzielczych:
 - przedstawiciel Kinga Osada,
 - Prokuratura Generalna Skarbu Państwa:
 - starszy radca Krzysztof Buczyński
 - przedstawiciel Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Marek Jarentowski.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Projekt ustawy przedstawił Marek Jarentowski z Biura Legislacyjnego. Stanowisko Ministerstwa Finansów przedstawił podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Wiesław Szczuka.

Projektowana ustawa stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do dwóch wyroków Trybunału Konstytucyjnego stwierdzających niezgodność z Konstytucją:

- wyroku z 15 marca 2011 r. (P/7/09) dotyczącego przepisu art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 6665, ze zm.),
- wyroku z 11 lipca 2011 r. (P1/10) dotyczącego przepisu art. 194 ustawy z dnia 27 maja 2004 r.

o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz 1546, ze zm).

Artykuł 95 ust. 1 Prawa bankowego przewiduje, że „Księgi rachunkowe banków i sporządzone na ich podstawie wyciągi oraz inne oświadczenia podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banków i opatrzone pieczęcią banku, jak również sporządzone w ten sposób pokwitowania odbioru należności mają moc prawną dokumentów urzędowych w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń i mogą stanowić podstawę do dokonania wpisów w księgach wieczystych.”

W odniesieniu do powyższych dokumentów bankowych zastosowanie mają przepisy Kodeksu postępowania cywilnego stanowiące, że: „dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone” (art. 244 § 1); „Strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić” (art. 252). Oznaczało to że, w sporze sądowym dokumenty sporządzone przez bank traktowane są jako dokumenty urzędowe, i to strona przeciwna – klient banku, będąc tu stroną pozwaną, musi udowodnić, iż powództwo jest nieuzasadnione.

TK zwrócił uwagę, że w analizowanym przypadku mamy do czynienia z przywilejem przysługującym profesjonalnemu podmiotowi w stosunku do nieprofesjonalnego klienta. W konsekwencji kwestionowany przepis zróżnicował w zakresie procesu cywilnego sytuację podmiotów w nim uczestniczących. Biorąc pod uwagę cel tej regulacji, brak jest uzasadnienia dla takiego zróżnicowania (czynności bankowe nie stanowią wykonywania zadań publicznych, a nadanie dokumentom bankowym mocy urzędowej służy ochronie interesów banku). To uprzywilejowanie, i tak silniejszej strony, jest też sprzeczne z zasadą sprawiedliwości społecznej.

TK orzekł o częściowej niekonstytucyjności art. 95 ust. 1 prawa bankowego. To znaczy, że wskazane w tym przepisie inne rodzaje oświadczeń i pokwitowań wystawianych przez banki w zakresie praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych oraz ustanowionych na rzecz banku zabezpieczeń nie tracą mocy prawnej dokumentów urzędowych i znaczenia, jakie nadaje takim dokumentom ustawodawca w poszczególnych dziedzinach prawa. W związku z tym wydaje się, że należy w ogóle pozbawić dokumenty bankowe statusu dokumentów urzędowych, a więc nie tylko w odniesieniu do konsumentów, lecz także innych podmiotów, w tym przedsiębiorców. Zgodnie z kierunkiem orzeczeń zaprezentowanym w kilku niedawnych wyrokach TK (P39/06, SK 20/07), przedsiębiorca jest profesjonalistą tylko w zakresie prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. Poza zakresem prowadzonej przez niego działalności gospodarczej nie jest on profesjonalistą i nie można od niego wymagać innej staranności, niż od zwykłego konsumenta.

Warto podkreślić, że banki nadal mogą korzystać z przewidzianych w k.p.c. instrumentów służących dowodzeniu prawdziwości informacji zawartych w dokumentach bankowych.

Podsekretarz stanu Wiesław Szczuka przypomniał, że Ministerstwo Finansów dostrzega potrzebę dostosowania przepisów w zakresie zmian określonych przez TK. Poruszył dwie kwestie: zasadność wyjścia poza to co określił TK oraz problemu dotyczącego stosowania bankowych tytułów egzekucyjnych, które stanowią przywilej za zgodą klienta.

Biuro Legislacyjne przygotowało 2 poprawki do projektu, które formalnie zgłosił senator Piotr Zientarski.

Komisja przyjęła przedstawione poprawki.

Do reprezentowania Senatu w pracach nad tym projektem został upoważniony senator Marek Trzcziński.

Konkluzja: Komisje rozpatrzyły w pierwszym czytaniu przedstawiony przez wnioskodawców projekt ustawy i wnoszą o wprowadzenie 2 poprawek do projektu ustawy (*druk senacki nr 1259 S*).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich